



PREZES

REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ

W KATOWICACH

Znak: WK-612/8/4/19

Katowice, 29 kwietnia 2019 r.

**Pani
Danuta Piątek
Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Świętochłowicach**

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach: 6 lutego 2019 r. do 22 lutego 2019 r., kontrolę doraźną gospodarki finansowej **Ośrodka Pomocy Społecznej w Świętochłowicach** za okres od 1 stycznia 2015 r. do 22 lutego 2019 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 28 lutego 2019 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561 z późn. zm.).

Wydatki z tytułu realizacji planu finansowego jednostki

- *W latach 2015 - 2019 nieprawidłowo ujmowano w planie finansowym OPS:*
 - *wydatki z tytułu dotacji na dofinansowanie kosztów działania Warsztatów Terapii Zajęciowej ze środków samorządu powiatowego, zamiast w planie finansowym Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach;*
 - *dochody z tytułu dofinansowania kosztów udziału osób zamieszkałych na terenie innych miast w zajęciach Warsztatów Terapii Zajęciowej w Świętochłowicach, jako dochody z tytułu otrzymanej dotacji celowej na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego (§ 232), zamiast jako zwrot kosztów realizowanego zadania (§ 433 - Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego).*
- Zgodnie z art. 249 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.) w planie finansowym urzędu ujmuje się dotacje, środki przekazywane na rzecz innych jednostek samorządu terytorialnego i pozostałe dotacje. Ponadto zasady klasyfikacji dochodów zostały zawarte w rozporządzeniu Ministra*

Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.).

W planie finansowym OPS ujęto:

- dochody z tytułu dofinansowania kosztów udziału osób zamieszkałych na terenie innych miast w zajęciach Warsztatów Terapii Zajęciowej w Świętochłowicach, na podstawie porozumień zawartych pomiędzy Miastem Świętochłowice a Miastem Chorzów i Miastem Bytom. Z tego tytułu uzyskano następujące kwoty:

w 2015 r. - 25.659,90 zł,

w 2016 r. - 26.659,95 zł,

w 2017 r. - 26.659,95 zł,

w 2018 r. - 27.660,00 zł.

Otrzymane środki finansowe stanowiły refundację poniesionych wydatków przez Miasto Świętochłowice. Na podstawie zawartych porozumień nie nastąpiło przeniesienie zadań pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego a jedynie uzgodnienie sposobu rozliczeń z tytułu kosztów udziału osób zamieszkałych na terenie innych miast w zajęciach organizowanych przez Miasto Świętochłowice.

- wydatki z tytułu dotacji na prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej w Świętochłowicach oraz z tytułu kosztów udziału osób zamieszkałych na terenie miasta Świętochłowice w zajęciach Warsztatów Terapii Zajęciowej organizowanych przez Miasto Chorzów. Z tego tytułu wydatkowano następujące kwoty:

w 2015 r. - 91.543,69 zł

w 2016 r. - 94.672,27 zł

w 2017 r. - 95.979,91 zł

w 2018 r. - 102.375,34 zł.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Świętochłowicach były prowadzone przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Świętochłowicach.

Zgodnie z wyjaśnieniami, uznano iż OPS realizuje zadania wynikające z rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz zabezpieczono te środki w jego planie finansowym, a następne lata budżetowe były kontynuacją tej decyzji.

Dyrektor OPS pismem z dnia 8 września 2006 r. zwrócił się do Prezydenta Miasta Świętochłowice o zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie kosztów rehabilitacji uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w budżecie Miasta na 2007 r. Jednocześnie dochody pochodzące z realizacji umów pomiędzy jednostkami samorządu dotyczące współfinansowania swoich mieszkańców były ujmowane w planie dochodów OPS (zgodnie z zawartymi umowami pomiędzy powiatami), a następnie odprowadzane na konto budżetu Miasta Świętochłowice.

Osobą odpowiedzialną za całość gospodarki finansowej OPS, zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych była p. Danuta Piątek – Dyrektor OPS.

Wniosek nr 2

Zaprzestać planowania dochodów i wydatków z tytułu dotacji w zakresie dofinansowania kosztów działania Warsztatów Terapii Zajęciowej ze środków samorządu powiatowego w planie finansowym Ośrodka Pomocy Społecznej w Świętochłowicach, prawidłowo klasyfikować rozliczenia pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego z tytułu zwrotu kosztów udziału osób zamieszkałych na terenie innych miast w zajęciach Warsztatów Terapii

Zajęciowej oraz wystąpić do Prezydenta Miasta Świętochłowice o dokonanie zmian w tym zakresie, mając na uwadze przepisy art. 249 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.).

- *W latach 2017 i 2018 nieterminowo regulowano zobowiązania OPS z tytułu: opłat za pobyt w DPS, wypłaty dodatków mieszkaniowych, dotacji celowych na rodziny zastępcze, dotacji celowych dla placówek opiekuńczo-wychowawczych, czym naruszono art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.). Powyższe dotyczyło zobowiązań wymagalnych:*

- *w rozdziale 85510 „Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych, w § 2320 „Dotacje celowe przekazane dla powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumienia (umów) jst”*

- na koniec 2017 r. w łącznej kwocie – 175.746,56 zł,*

- na koniec 2018 r. w łącznej kwocie – 151.671,47 zł.*

Zobowiązania wynikały z list płatności sporządzonych na podstawie zawartych porozumień w sprawie określenia warunków pobytu oraz wysokości wydatków na opiekę i wychowanie dziecka pochodzącego z terenu Miasta Świętochłowice przebywającego w placówce opiekuńczo wychowawczej w innym powiecie.

- *w rozdziale 85508 „Rodziny zastępcze”, w § 2320 „Dotacje celowe przekazane dla powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumienia (umów) jst” - na koniec 2017 r. w łącznej kwocie – 30.049,20 zł.*

Zobowiązania dotyczyły refundacji świadczeń na dzieci w rodzinach zastępczych za dany okres i wynikały z zawartych porozumień dotyczących dzieci umieszczonych postanowieniami sądu rejonowego w rodzinach zastępczych.

- *w rozdziale 85215 „Dodatki mieszkaniowe”, w § 3110 „Świadczenia społeczne”*

- na koniec 2017 r. w łącznej kwocie 32.536,11 zł,*

- na koniec 2018 r. w łącznej kwocie 125.921,87 zł.*

Zobowiązania wynikały z list płatności sporządzonych na podstawie decyzji o przyznaniu dodatku mieszkaniowego.

- *w rozdziale 85202 „Domy Pomocy Społecznej” w § 4330 „Zakup usług przez jst od innych jst”*

- na koniec 2017 r. w łącznej kwocie 152.582,94 zł*

- na koniec 2018 r. w łącznej kwocie 72.435,68 zł.*

Zobowiązania wynikały z faktur, not księgowych, decyzji wystawionych za pobyt wskazanych podopiecznych w Domach Pomocy Społecznej.

Termin płatności ww. zobowiązań przypadał w okresie listopad – grudzień 2017 r. i listopad i grudzień 2018 r. Powstałe na koniec 2017 r. ww. zobowiązania wymagalne uregulowano w dniu 2 stycznia 2018 r., natomiast występujące na koniec 2018 r. ww. zobowiązania wymagalne uregulowano w dniu 8 i 10 stycznia 2019 r.

Przyczyną nieprawidłowości, zgodnie z wyjaśnieniami Głównej Księgowej OPS, w 2018 r. było nieprzekazanie środków przez Miasto Świętochłowice na realizację zadań będących w planie finansowym OPS. Natomiast w 2017 r. był niedobór środków w planie finansowym OPS, spowodowany był ponadplanowym: umieszczeniem dzieci w placówkach

opiekuńczo-wychowawczych na mocy postanowień sądu, oraz wzrostem kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w latach poprzednich w placówkach. Niedobory w planie finansowym OPS monitorowano i na bieżąco zgłaszano do Prezydenta i Skarbnika Miasta Świętochłowice. Na etapie planowania budżetu na 2017 rok zgłaszane przez OPS potrzeby zabezpieczały realizację zadań, niestety ostateczne kwoty, jakie zostały ujęte w planie finansowym OPS na 2017 r. znacznie odbiegały od faktycznych potrzeb, co w znacznym stopniu przyczyniło się do wystąpienia zobowiązań wymagalnych.

Dyrektor OPS przygotowywał projekty planów finansowych jednostki zgodnie z wytycznymi otrzymanymi corocznie od Prezydenta Miasta Świętochłowice, a następnie po otrzymaniu ostatecznych kwot dochodów i wydatków ujętych w podjętej uchwale Rady Miejskiej Świętochłowice w sprawie budżetu na dany rok, sporządzał plan finansowy OPS. Wszystkie zmiany planu finansowego OPS dokonywane były przez Prezydenta Miasta Świętochłowice, zgodnie z upoważnieniem Rady Miejskiej zawartym corocznie w uchwale budżetowej.

Zadania w zakresie nadzoru nad całokształtem prac związanych z rachunkowością i księgowością oraz wykonywanie dyspozycji środkami pieniężnymi zostały powierzone Główniej Księgowej OPS.

Osobą odpowiedzialną za całość gospodarki finansowej OPS, zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych była p. Danuta Piątek – Dyrektor OPS.

Wniosek nr 3

Zapewnić utrzymanie płynności finansowej pozwalającej w szczególności terminowo regulować zobowiązania Ośrodka Opieki Społecznej w Świętochłowicach, stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

- We wrześniu 2018 r. zaniechano wykazania w księgach rachunkowych jako wymaganych zobowiązań z tytułu składek ubezpieczeń społecznych ze strony pracodawcy oraz składek na Fundusz Pracy za miesiąc sierpień 2018 r. Naruszono art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn.zm.), bo do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym oraz art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty.*

W księgach rachunkowych na koncie 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne” ujęto zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne w kwocie 30.765,83 zł i na Fundusz Pracy w kwocie 5.975,78 zł za miesiąc sierpień 2018 r. (z terminem płatności do 5 września 2018 r.). Do dnia zakończenia kontroli ww. zobowiązania nie zostały uregulowane.

Na podstawie umowy nr 060042000 182/18 z dnia 6 listopada 2018 r. z ZUS Oddział w Chorzowie, odroczone termin płatności ww. składek do dnia 5 marca 2019 r.

Wobec powyższego w okresie od 6 września do 5 listopada 2018 r. powyższe zobowiązania były wymagalne i jako takie powinny być widoczne w księgach rachunkowych jednostki.

Skutkiem powyższego na dzień 30 września 2018 r. nie wykazano ww. zobowiązań w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej w kolumnie „zobowiązania wymagalne”, zobowiązań, których termin zapłaty minął przed upływem okresu sprawozdawczego, a nie są przedawnione, ani umorzone oraz w sprawozdaniu Rb-Z kwartalnym o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, zobowiązań wymagalnych rozumianych jako wszystkie bezsporne zobowiązania, których termin płatności minął dla dłużnika.

Powyższym naruszono § 8 ust. 2 pkt 5 załącznika nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2018 r., poz. 109 z późn. zm. – obowiązujące od 1 stycznia 2018 r.) oraz § 2 ust. 1 pkt 4 załącznika nr 9 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773)

Zadania w zakresie nadzoru nad całokształtem prac związanych z rachunkowością i księgowością oraz wykonywanie dyspozycji środkami pieniężnymi zostały powierzone Głównej Księgowej OPS.

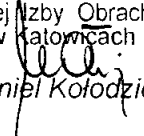
Osobą odpowiedzialną za całość gospodarki finansowej OPS, zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych była p. Danuta Piątek – Dyrektor OPS.

Wniosek nr 4

Prawidłowo klasyfikować zobowiązania jako wymagalne w księgach rachunkowych Ośrodka Pomocy Społecznej w Świętochłowicach, mając na uwadze art. 20 ust.1 i art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

PREZES
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach

Daniel Kołodziej

